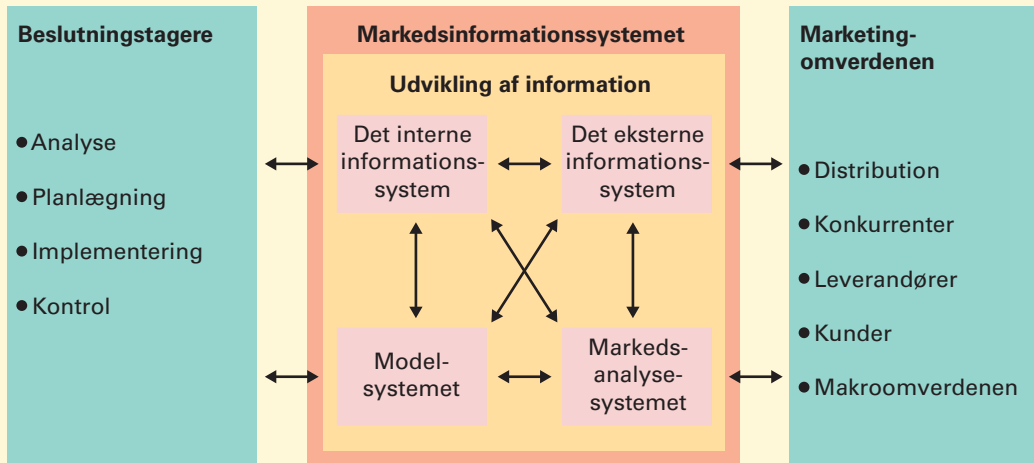

Fig. 10.1 Strukturen i kapitel 10.

Markedsinformationssystemet

Fig. 10.2 Markedsinformationssystemet.

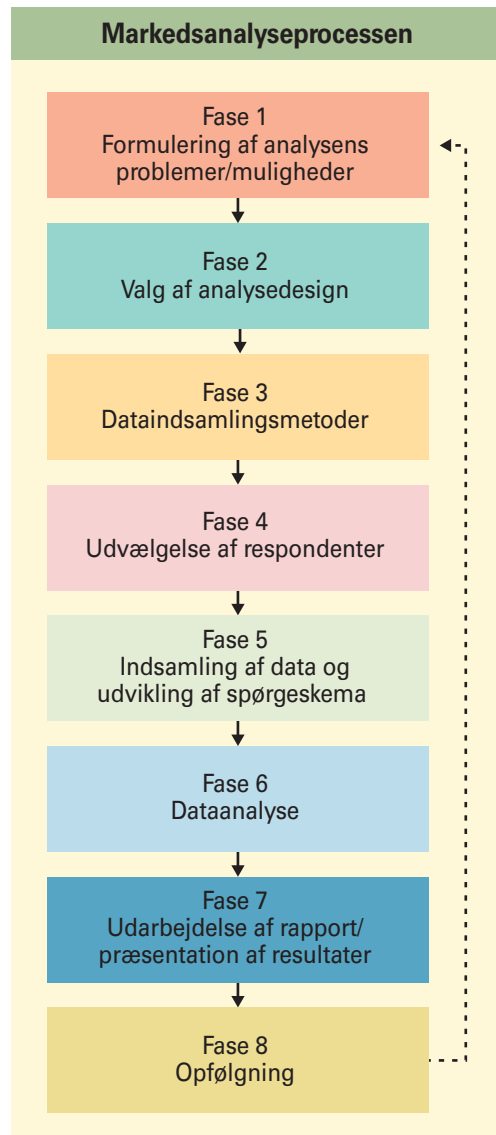
For at sikre det bedst mulige resultat, bør enhver markedsanalyse struktureres i overensstemmelse med de faser, der naturligt indgår i ethvert markedsanalyseprojekt. Fig. 10.3 præsenterer de enkelte faser i *markedsanalyseprocessen*, og vil danne grundlaget for behandlingen af markedsanalyser som en systematisk og struktureret informationsindsamlingsproces.

Ved at strukturere et markedsanalyseprojekt efter denne fasemodel sikrer man sig, at alle relevante detaljer bliver overvejet, og intet glemt. De enkelte faser i modellen vil blive gennemgået i de følgende afsnit.

To vigtige begreber inden for markedsanalyse er *population* og *respondenter*. I denne bog defineres disse begreber her, da de indgår i en række sammenhænge omkring markedsanalyse.

DEFINITION	Populationen (universet) er den gruppe personer, som markedsanalytikeren ønsker at indsamle informationer om.

DEFINITION	Respondenter er personer, der besvarer spørgsmål om sig selv i forbindelse med udspørgning eller interview.

Fig. 10.3 Markedsanalyseprocessen.

Kilde: Adapteret efter Carl McDaniel Jr. & Roger Gates: *Marketing Research*, John Wiley & Sons Inc., 8. udgave 2009.

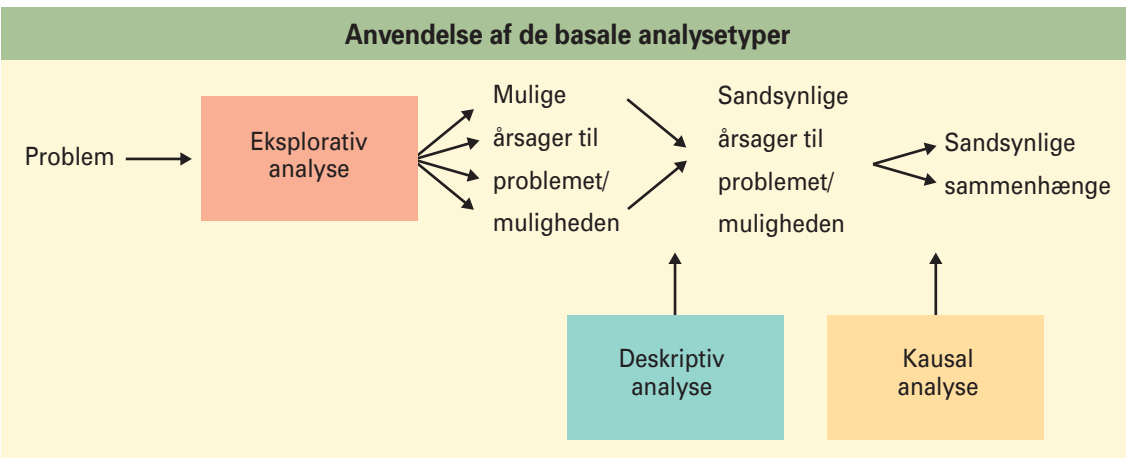
Tre basale analysetyper

	Eksplorativ Analyse	Deskriptiv analyse	Kausal analyse
Formål:	• <i>Afdække</i> problemer og muligheder eller udvikle ideer og få bedre indblik i emner	• <i>Beskrive</i> markeds-karakteristika eller markedsforhold • Bestemme <i>omfanget</i> af problemet eller muligheden	• Bestemme <i>årsags-</i> og <i>virknings</i> sammenhænge
Karakteristika:	• Fleksibel • Alsidig • Er oftest starten på et analyse-projekt • Resultater udtrykkes verbalt	• Påvirket af forudgående hypotese-formulering • Forudbestemt og struktureret design • Resultater udtrykkes i tal	• Påvirker én eller flere uafhængige variable (Feks. et af handlings-parametrene)
Metoder:	• Kvalitativ analyse • Ekspert interview • Uformelle samtaler • Google/søgning på internettet	• Kvantitativ analyse • Sekundære data • Interview • Observation	• Kvantitativ analyse • Eksperimenter • Test-marketing

Fig 10.4 Sammenligning af de tre basale analysetyper.

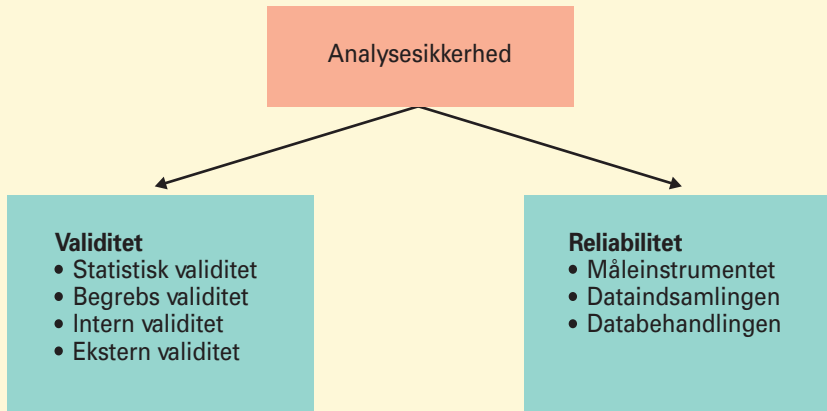
Kilde: Adapteret efter Naresh K. Malhotra: Marketing Research, Pearson Prentice Hall, 6. udgave, 2009.

Anvendelsen af de tre basale analysetyper kan også illustreres som i nedenstående fig. 10.5.

Fig. 10.5 Anvendelsen af de tre basale analysetyper.

Analysesikkerhed

Fig. 10.6 Markedsanalysers sikkerhed.

Validitetstyper

	Forklaring	Eksempel på, hvordan validitet kan forbedres
Statistisk validitet	Handler om, hvorvidt der er grundlag for at træffe de konklusioner, som bliver præsenteret i en markedsanalyse	Korrekt indsamlingsmetode ved dataindsamling. Optimal sammensætning af en eventuel stikprøve.
Begrebs validitet	Handler om, hvorvidt man måler det, som man ønsker at måle.	Præcise definitioner af anvendte ord og begreber i analysen, og ved at teste spørgeskemaer, inden de anvendes på hele stikprøven.
Intern validitet	Handler om at kunne isolere andre eksterne faktorer, som evt. kan påvirke en analyses resultater, end de påvirkninger, man ønsker at udsætte respondenterne for.	Minimere frafald i analysen. Derudover kan man f.eks. forsøge at isolere respondenterne, så uvedkommende eksterne faktorer ikke kan påvirke. F.eks. test af reklamer i separate rum.
Ekstern validitet	Handler om at kunne generalisere resultaterne fra en markedsanalyse til andre situationer.	Kræver bl.a., at markedsanalysen er meget repræsentativ for den population, som undersøges. I praksis kan det være svært at bevise høj grad af ekstern validitet.

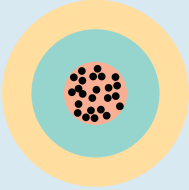
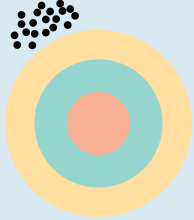
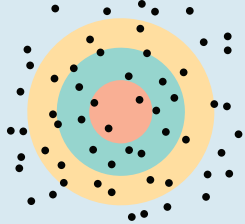
Fig. 10.7 Forskellige typer validitet.

Reliabilitetstyper

	Forklaring	Eksempel på, hvordan reliabilitet kan forbedres
Måle-instrumentet	Måleinstrumentet, som bliver anvendt i en analyse, afgør, hvor godt vi måler det, vi ønsker at måle. Generelt gælder det, at reliabiliteten er høj, hvis man gentager analysen og får samme resultat som første gang, man gennemførte analysen.	Det betyder bl.a., at populære måleinstrumenter som f.eks. spørgeskemaer skal testes grundigt for fejl, <i>inden</i> man udsender dem.
Data-indsamlingen	Kontrol af procedurerne omkring dataindsamlingen er meget vigtige for at sikre høj reliabilitet.	Ved interviewanalyser er det f.eks. vigtigt at sikre, at interviewererne har fulgt den fastlagte plan, og har besøgt alle respondenter.
Data-behandlingen	Også databehandlingen kan påvirke reliabiliteten. I forbindelse med indtastning eller indkodning af spørgeskemaer, så man senere kan behandle data ved hjælp af relevant software, kan der opstå mange fejl.	Det er derfor vigtigt, at man sørger for, at der er opstillet konsistente kontrolrutiner i denne fase af analyseprocessen for at sikre høj reliabilitet.

Fig. 10.8 Forskellige typer reliabilitet.

Analysers reliabilitet og validitet

Situation 1	Situation 2	Situation 3
Høj reliabilitet og høj validitet	Høj reliabilitet og lav validitet	Lav reliabilitet og lav validitet
Her er vi i en idealsituation, idet de enkelte analyser stort set giver samme resultat, og på samme tid næsten rammer plet i cirklen. I denne situation er der tale om høj validitet og høj reliabilitet, idet der er konsistens i resultaterne, og emnerne rammer formålet. Det er denne idealsituation, man i forbindelse med markedsanalyser skal forsøge at opnå.	Her giver de enkelte analyser stort set samme resultat, idet prikkerne er samlet næsten samme sted. Dvs. der er konsistens, hvilket illustrerer høj grad af reliabilitet. Men de rammer alle sammen uden for cirklen, og dermed formålet, hvilket indikerer, at validiteten er lav.	I denne situation har man hverken kunnet ramme analysens formål (validitet) eller brugt pålidelige instrumenter (reliabilitet). De enkelte analyser rammer til tider inden for og til tider uden for cirklen, og dermed formålet, ligesom der ikke er konsistens i resultaterne.

Fig. 10.9 Illustration af validitet og reliabilitet.

Kilde: Adapteret efter Carl McDaniel & Roger Gates: Marketing Research Essentials, John Wiley and Sons, 7. udgave 2010.

Primære og sekundære datakilder

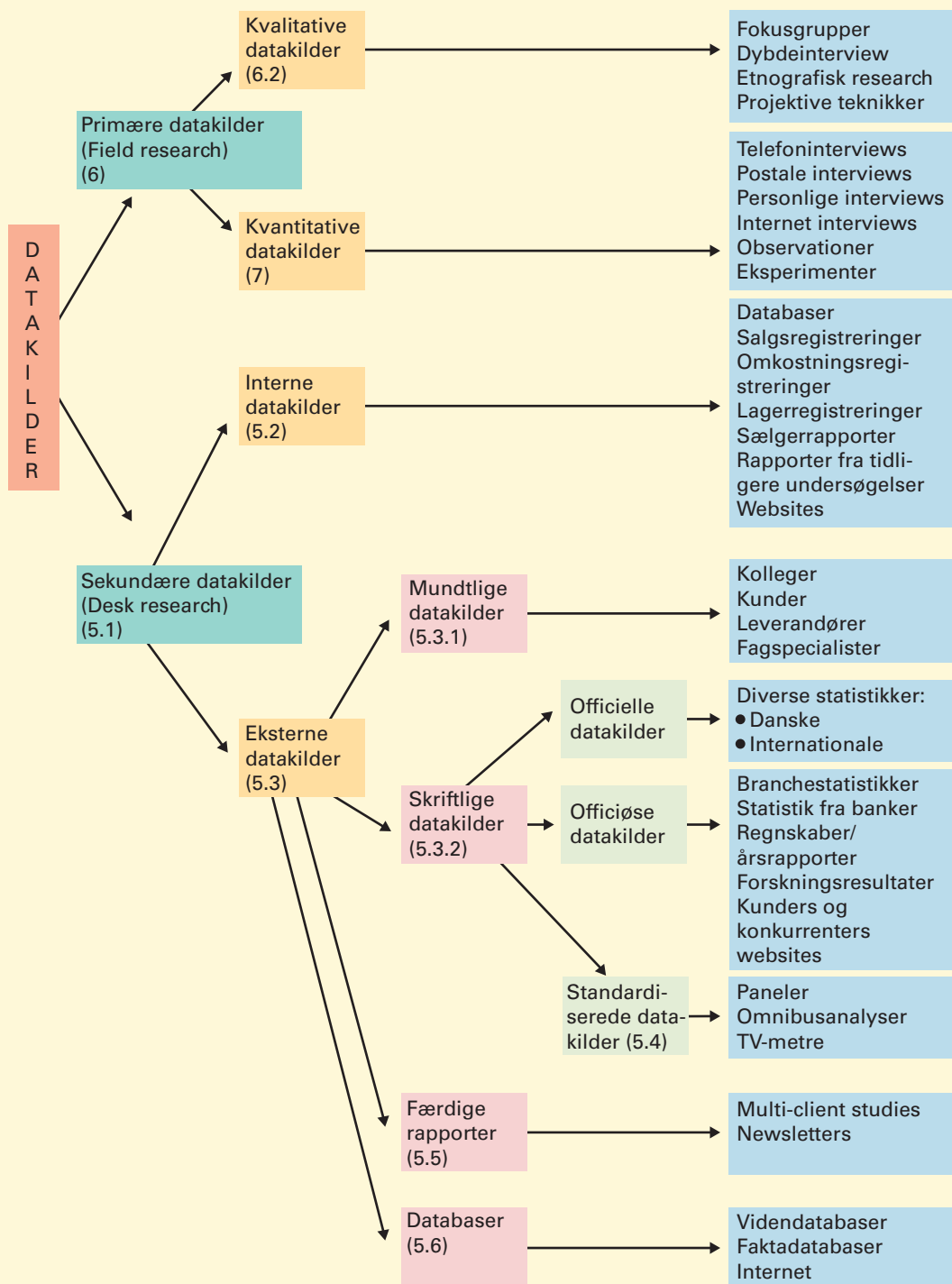

Fig. 10.10 Primære og sekundære datakilder.

Sekundære data

Fordele	Ulemper
• Relativt billige at indsamle • Hurtige at indsamle • Er relativt let tilgængelige • Kan i visse tilfælde løse, eller kaste mere lys over en problemstilling • Visse informationer kan kun fås fra sekundære datakilder • Sekundære data kan give inspiration til primær dataindsamling	• Er indsamlet til et andet formål og savner derfor ofte relevans • Er ofte upræcise • Er ofte utilstrækkelige • Analytikeren har ingen kontrol med analysedesign og dataindsamling

Fig. 10.11 Fordele og ulemper ved sekundære data.

Kritiske spørgsmål ved brug af sekundære data

Spørgsmål	Forklaring
Hvem har indsamlet dataene?	Kilden til de sekundære data er nøglen til datas nøjagtighed. Officielle institutioner i udviklede lande håndterer normalt dataindsamlingen professionelt, mens f.eks. brancheorganisationer godt kan finde på at fokusere på tal, der er positive for deres branche.
Hvad var formålet med analysen?	En forståelse af motivationen for at lave en analyse kan i mange tilfælde være med til at vurdere datas kvalitet.
Hvornår blev dataene indsamlet?	Kvalitet af data er også afhængig af indsamlingstidspunkt. Indsamling af data pr. telefoninterview midt på dagen, hvor folk normalt ikke er hjemme, kan føre til store skævheder i analysematerialet. Derudover er det vigtigt, hvilket årstal data er indsamlet.
Hvordan blev dataene indsamlet?	En vurdering af dataindsamlingsmetoden er også afgørende for vurderingen af kvaliteten af data. Alle metoder har fordele og ulemper, og medfører ofte begrænsninger i kvaliteten.
Er dataene konsistente med andre data?	Et godt udgangspunkt for vurdering af datas kvalitet kan være at undersøge, hvorvidt data er konsistente med data fra andre kilder. Er der nogenlunde overensstemmelse, skulle data være pålidelige.

Fig. 10.12 Kritiske spørgsmål ved brug af sekundære data.

Med en kritisk gennemgang af disse spørgsmål skulle man kunne sikre sig, at data er af en vis kvalitet, og at de kan anvendes til den pågældende analyse.

Søgeprocedure for sekundære data For at strukturere søgningen efter sekundære data bedst muligt, vil det være en god ide at starte søgningen med de lettest tilgængelige informationskilder. Herefter udvides informationssøgningen til de mere komplekse informationskilder, hvis der er behov for det.

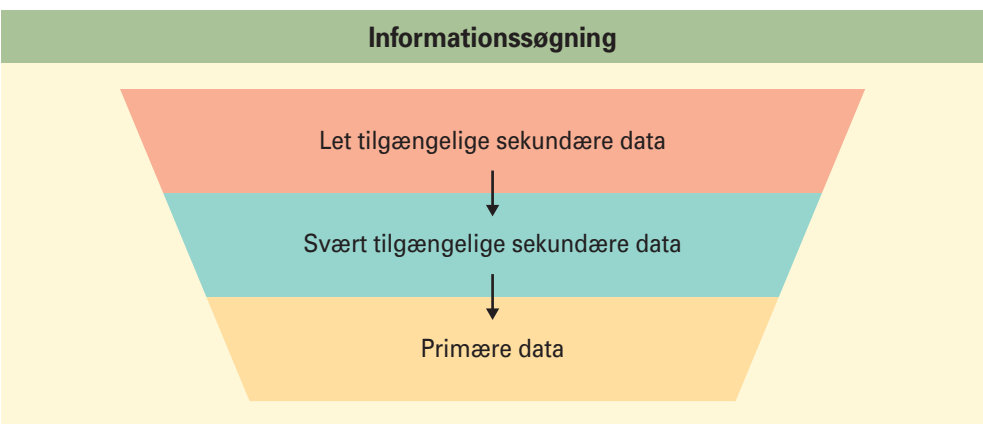
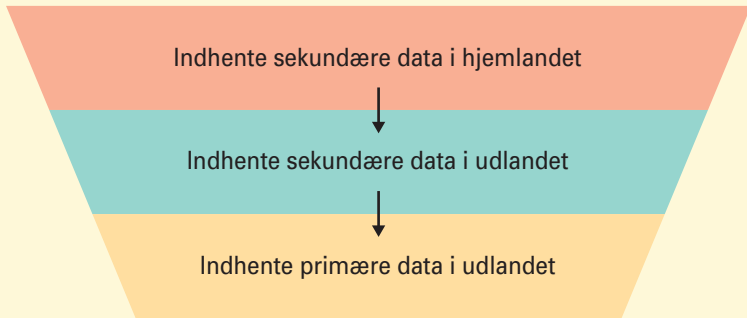

Fig. 10.13 Søgeprocedure efter data.

Informationssøgning ved internationale problemstillinger

Fig. 10.14 Procedure for informationssøgning ved *internationale* problemstillinger.

Udenrigshandel med varer og tjenester

Kilder og metoder

2009

DANMARK I TAL • 2011

Fig. 10.15 Eksempler på publikationer fra Danmarks Statistik.

NORSTATs omnibusanalyser

	Telebus (CATIbus)	Webbus (CAWIbus)	
Spørgsmålstype	Gennemsnitlig pris pr. spørgsmål (kr.)	Gennemsnitlig pris pr. spørgsmål (kr.)	
Lukket spørgsmål	3.250,-	750,-	
Åbent spørgsmål	6.000,-	950,-	
Kommentarer – Telebus: CATIBus foregår som telefoninterviews (Computer Assisted Telephone Interviewing) Der opkræves et startgebyr på kr. 3.125,- Bussen kører hver uge med 500 interviews.		Kommentarer – Webbus: CAWIBus foregår som internet interviews (Computer Assisted Web Interviewing). Der opkræves et startgebyr på kr. 3.125,-. Bussen kører hver uge med 250 interviews.	

Fig. 10.16 NORSTATs tele- og webbus.

Kilde: NORSTAT, januar 2011.

De 5 mest sete TV udsendelser

Top 5	TV-kanal	Program	Antal seere
1	TV2	Den som dræber	1.026.000
2	TV2	Hvem vil være millionær	922.000
3	DR1	Ørkenens sønner	903.000
4	DR1	21 Søndag	846.000
5	DR1	Gintberg på kanten – Thyborøn	826.000

Fig. 10.17 Uddrag af liste med de 20 mest sete udsendelser – uge 14, 2011.

Kilde: www.gallup.dk, 2011.

Eksempler på databaser (fortsat)

Databasetype	Internetadresser	Beskrivelse
Firmavejviser		
Kompass	www.kompass.com	International vejviser med adgang til en række virksomheder internationalt.
Eniro Krak	www.eniro.dk, www.krak.dk	Vejviser med links og kort. Adgang til ca. 4000 danske eksportvirksomheder.
Søgemaskiner		
Jubii Yahoo Alta Vista MSN Google Bing	www.jubii.dk www.yahoo.com www.altavista.com www.msn.com www.google.com www.bing.com	Dansk og internationale søgemaskiner med søgning på en række kategorier. Flere oversætter søgeord til en række sprog.

Fig. 10.18 Eksempler vedrørende søgemuligheder på internettet.

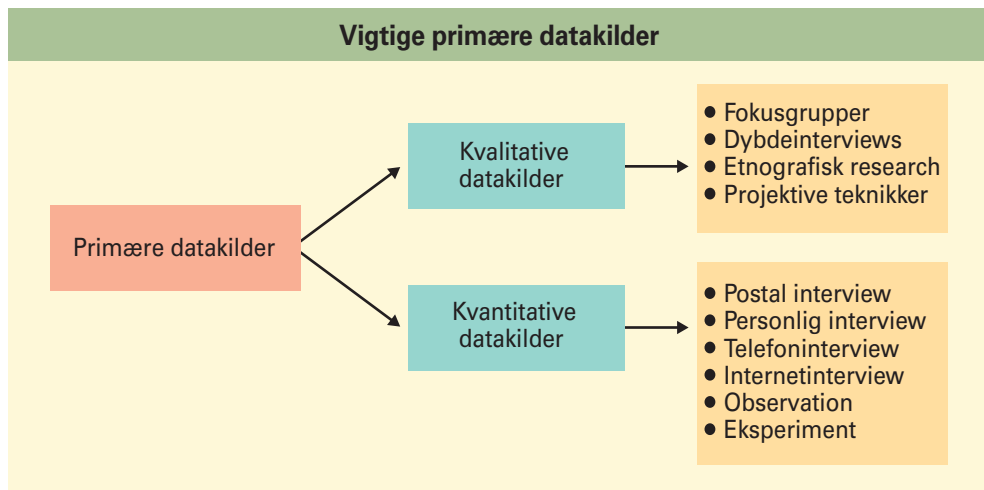
Primære data

Fordele	Ulemper
• Er indsamlet til analysens konkrete formål, og er dermed mere præcise • Nogle data kan kun indhentes via primære kilder, f.eks. specifik kundeinformation • Man styrer selv analysedesign, hvilket kan øge sikkerhed og kvalitet	• Er dyre at indsamle • Tager lang tid at indsamle • Analytikeren skal have kendskab til basale markedsanalysemetoder

Fig. 10.19 Fordele og ulemper ved *primære data*.

Primære data indsamles typisk ved analyser i marken (*field research*). Dette, og næste, afsnit vil behandle de forskellige metoder, der findes, når man skal indsamle primære data via field research.

Nedenstående fig. 10.20 viser en oversigt over de vigtigste primære datakilder.

Fig. 10.20 Forskellige metoder til indsamling af *primære data*.

Kvalitative og kvantitative analyser		
	Kvalitative analyser	Kvantitative analyser
Spørgsmålstyper	Uddybende, udforskende	Begrænset mulighed for at uddybe, udforske
Stikprøvestørrelse	Lille	Stor
Mængde af information fra hver respondent	Stor	Varierer
Krav til markedsanalytiker ifm. gennemførelse	Interviewer med specielle forudsætninger og træning inden for psykologi m.v.	Kræver normalt kun kendskab til generelle analyseteknikker
Hjælpemidler ved gennemførelse	Videooptager, diktafon, spørgeramme, billeder	Spørgeskemaer, computer
Mulighed for at gentage analysen med samme resultat	Lille	Stor
Analysedesign	Eksplorativ analyse	Deskriptiv eller kausal analyse

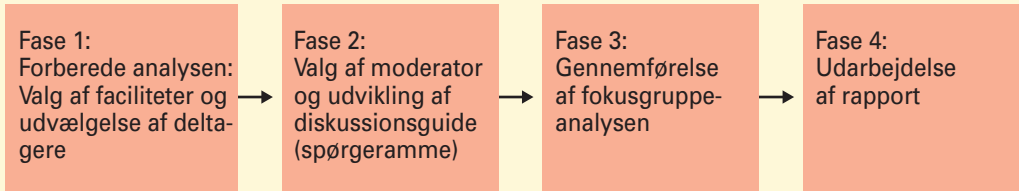
Fig. 10.21 Sammenligning af kvalitative og kvantitative analyser.

Kvalitative analyser

Fordele	Ulemper
• Dybdegående analyser med megen information per respondent • Er ofte billigere at gennemføre end kvantitative analyser • Kan effektivisere og øge kvaliteten i kvantitative analyser	• Er sjældent repræsentative • For mange amatører påtager sig at gennemføre analyser med lav kvalitet til følge

Fig. 10.22 Fordele og ulemper ved kvalitative analyser.

Fokusgruppeanalyse

Fig. 10.23 Gennemførelse af *fokusgruppeanalyser*.

Fokusgruppeanalyser

Fordele	Ulemper
• Interaktion mellem deltagerne stimulerer nye ideer • Gruppedynamikken kan hjælpe deltagerne til at være realistiske og målrettede • Mulighed for at observere deltagerne • Kan afvikles relativt hurtigt • Er relativt billige at gennemføre	• Det kan være vanskeligt at udvælge og rekruttere de rigtige deltagere • Moderatorens adfærd kan forårsage systematiske fejl, såkaldt <i>bias</i>³ • Deltagernes adfærd kan forårsage <i>bias</i>. Feks. for dominerende eller for stille deltagere

Fig. 10.24 Fordele og ulemper ved fokusgruppeanalyser.

6.3.3 Trends vedrørende fokusgruppeanalyser

Online fokusgrupper, som er fokusgrupper gennemført via internettet, anses af mange for at være en eventuel afløser for de traditionelle fokusgrupper, hvor deltagerne mødes personligt. Som alle andre metoder har også online versionen af fokusgruppeanalyser sine fordele og ulemper, jf. fig. 10.25 nedenfor.

Online fokusgruppeanalyser (sammenlignet med traditionelle fokusgrupper)

Fordele	Ulemper
• Lavere omkostninger ved gennemførelse • Hurtigere afvikling • Lettere adgang til deltagere, som kan være svære at samle • God til internationale fokusgrupper. Ophæver geografiske afstande. • Effektivt samarbejde mellem moderator og klient (kan tale sammen under forløbet) • Mindre gruppepres	• Mindre mulighed for gruppedynamik • Sværere for moderator at aflæse deltagerens kropssprog • Kun indirekte observation af deltagerne • Vanskeligt at fremvise fysiske produkter, reklamer og andet on-line • Vanskeligt for moderatoren at stimulere og dæmpe deltagerne

Fig. 10.25 Fordele og ulemper ved online fokusgruppeanalyser.

Dybdeinterview sammenlignet med fokusgrupper

Fordele	Ulemper
• Gruppepres er elimineret • En-til-en situationen giver tryghed • Intervieweren kan lettere uddybe interessante aspekter • Større fleksibilitet overfor den enkelte respondent • Kræver ikke specielle lokaler eller faciliteter	• Dybdeinterview er dyrere at gennemføre, beregnet per interview • Kan være svært at opnå den samme involvering fra respondentens side • Er mere tidskrævende • Gruppedynamik og interaktionens positive aspekter opnås ikke

Fig. 10.26 Fordele og ulemper ved dybdeinterview i forhold til fokusgrupper.

Projektive teknikker (fortsat)

Projektive teknikker	Forklaring	Eksempel
Tredjepersons teknikker	Respondenten bliver bedt om at redegøre for, hvordan han/hun tror, at andre personer vil agere i en given situation.	Spørger man folk direkte, om de snyder i skat, vil man nok ikke få et ærligt svar, hvis den pågældende person snyder. Spørger man derimod mere indirekte, f.eks.: »Tror du, at folk snyder i skat?«, så får man ofte et mere pålideligt svar.
Rollespil	Respondenten bliver f.eks. bedt om at sætte sig i en anden persons sted og spille personens rolle.	Man kunne f.eks. tænke sig, at en cykelforhandler ønsker at vide, hvilke argumenter en cykelkøber har, når han/hun f.eks. skal købe en Everton cykel. Respondenten bliver derfor bedt om at spille cykelsælger og fortælle, hvilke positive og negative indvendinger kunderne kommer med, når de skal handle cykel.

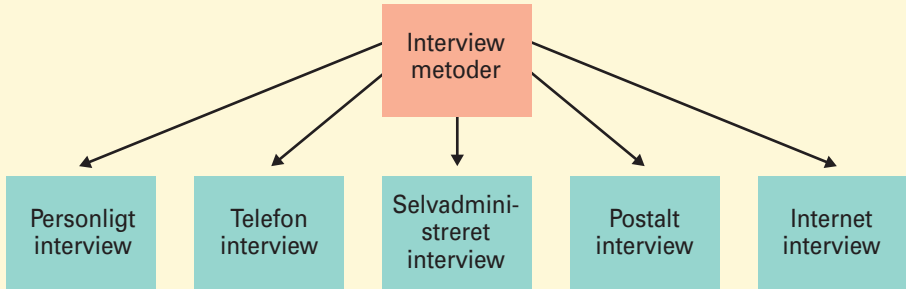
Fig. 10.27 Forskellige projektive teknikker.

Systematiske fejl (bias)

Fejltype	Forklaring	Muligheder for at minimere
Stikprøvefejl (sampling error)		
Fejl i stikprøve-ramme	Fejl i forbindelse med opstilling af en liste med alle medlemmer i populationen.	Man bør bestrebe sig på at udvikle opdaterede stikprøve-rammer ved at anvende opdaterede kilder (f.eks. kundedatabaser).
Fejl i definition af populationen	Denne fejltype opstår ved en ukorrekt specifikation af populationen.	Kan kun minimeres ved en omhyggelig og præcis definition af populationen, som analysen skal omhandle.
Udvælgelsesfejl	Fejl som følge af fejl i procedurerne omkring udvælgelse af respondenterne til analysen.	Kan minimeres ved at udarbejde sikre retningslinjer for udvælgelse samt kontrol af procedurerne.
Målefejl (measurement error)		
Interviewer fejl (interviewer bias)	Fejl, som opstår i forbindelse med interaktionen mellem interviewer og respondenter. Kan f.eks. skyldes uklare spørgsmål, interviewerens adfærd og påklædning eller snyd fra interviewerens side.	Kan minimeres ved opstilling af klare retningslinjer for interviewer samt intensiv træning af interviewere.
Fejl i spørgeskema eller måleinstrument generelt	Fejl, som skyldes dårlig udformning af f.eks. spørgeskema. Kan f.eks. være dårligt formulerede spørgsmål, uklare svarmuligheder el.lign.	Minimeres bedst ved en god og konstruktiv præ-test af spørgeskemaet eller måleinstrumentet, inden det anvendes.
Respons fejl	Fejl, som opstår fordi en respondent, bevidst eller ubevidst, svarer forkert på et spørgsmål.	Denne fejltype kan minimeres ved at være omhyggelig ved udformning af svære eller følsomme spørgsmål.
Nonrespons fejl	Denne type fejl opstår, hvis respondenter enten ikke kan træffes, eller ikke ønsker at svare.	Fejltypen er meget udbredt ved visse interviewformer, men kan minimeres ved at motivere respondenter til at svare. Dette kan gøres på en række måder, som behandles under postale interviews – se side 275.

Fig. 10.28 Oversigt over systematiske fejl og muligheder for at minimere dem.

Interviewmetoder

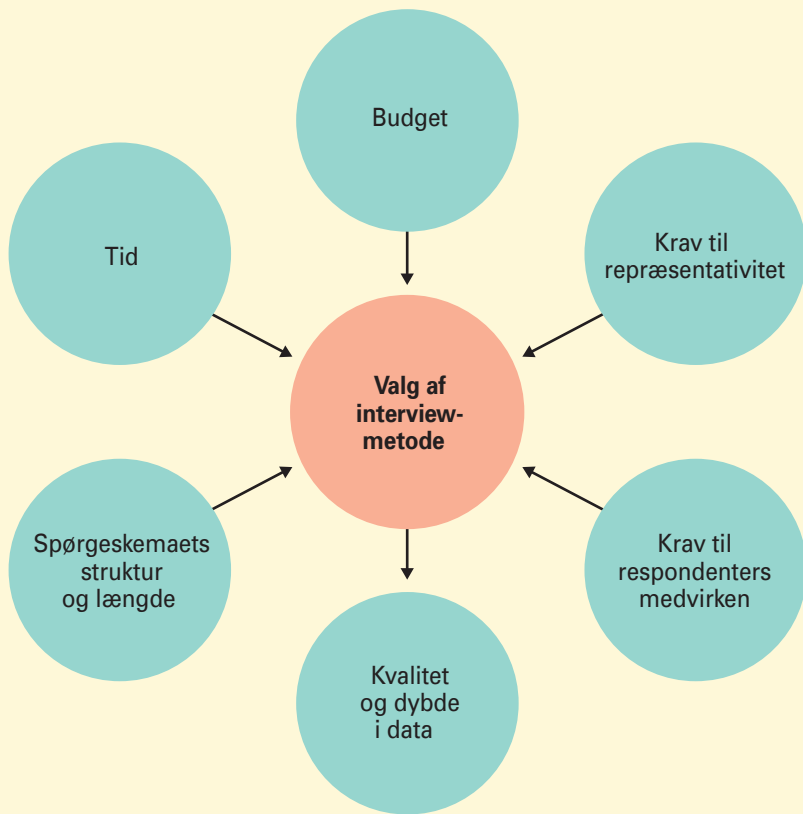

Fig. 10.29 Oversight over interviewmetoder.

Interviewmetoder		
Metode	Fordele	Ulemper
Personligt interview	• Mulighed for at forklare uklare spørgsmål • Interviewer kan stille uddybende spørgsmål • Mulighed for at fremvise f.eks. produkter, billeder etc. • Høj svarprocent • Mulighed for at observere respondenterne og omgivelserne	• Tidskrævende metode • Mulighed for interviewerbias • Dyrt pr. interview • Kræver veluddannede interviewere • Svært at kontrollere interviewers arbejde
Telefoninterview	• Hurtig metode • Billig metode • Relativt høj svarprocent • Kan bruges til såvel kvalitative som kvantitative analyser • Mulighed for at uddybe spørgsmål og svar • Mulighed for at kontrollere interviewers arbejde	• Kun muligt at foretage relativt kortvarige interview • Svært at stille mange åbne spørgsmål grundet registrering og databehandling • Kan ikke observere respondenterne • Kan ikke fremvise produkter m.m.
Selvadministrerede interview	• Ingen interviewer bias • Respondenten kan normalt udfylde spørgeskema, når det passer ham/hende • Mulighed for at stille åbne spørgsmål	• Ingen mulighed for uddybning af spørgsmål og fremvisning af ting • Ikke muligt at kontrollere, hvem der udfylder spørgeskemaet • Nonrespons kan være et stort problem
Postalt interview	• Spørgeskema udfyldes i hjemlige, vante omgivelser • Ellers samme fordele som under selvadministrerede interview	• Nonrespons er normalt et stort problem • Ellers samme ulemper som under selvadministrerede interview
Internetinterview	• Billig at gennemføre • Data kan indsamles meget hurtigt • Mulighed for at individualisere spørgeskemaer • Relativt gode responsrater • Effektiv opfølgning på responsrate og svar • God til panel analyser • Velegnet til at præsentere annoncer, reklamefilm, produkter og emballager via fotos og videoklip	• Risiko for manglende repræsentativitet • Sikkerhedsproblemer. Nogle respondenter er stadig bange for, at data kan misbruges. • Risiko for udvælgelsesproblemer • Stadig problemer med responsraten i visse undersøgelser • Ingen mulighed for dialog om spørgsmål og svar • Eventuelle problemer med langsomme internetopkoblinger (især ved fotos og videoklip)

Fig. 10.30 Fordele og ulemper ved hovedgrupper af interview.

Valg af interviewmetode

Fig. 10.31 Faktorer, der påvirker valg af interviewmetode.

Styrker og svagheder ved forskellige interviewmetoder

Indhold	Personligt interview	Computer Assisteret Personligt Interview	Telefon-interview	Computer Assisteret Telefon Interview	Postalt interview	Selvadmini-streret interview	Internet-interview (On-line)
Mulighed for at tilpasse indhold til den enkelte respondent	+	++	+	++	-	-	++
Mulighed for at interviewer afklarer komplekse eller uklare spørgsmål	++	++	++	++	--	-	+
Mulighed for følsomme spørgsmål	--	--	-	-	++	++	++
Mulighed for at vise materiale	+	+	--	--	-	-	++
Mulighed for at stille mange spørgsmål	+	+	--	-	++	+	++
Måling							
Risiko for interviewerbias	--	--	-	-	++	+	++
Kontrol med respondent	++	++	+	+	--	-	--
Motivering af respondent	++	++	+	+	--	-	--
Respondent anonymitet	--	--	-	-	++	-	++
Indsamling og gennemførelse							
Geografisk dækning	--	--	+	+	+	+	++
Svarprocent	50-90	50-90	60-80	60-80	10-50	10-50	20-50
Ressourcer							
Omkostninger (økonomi)	--	-	-	-	+	++	++
Hastighed (periode)	-	-	+	+	--	+	++

Fig. 10.32 Styrker og svagheder ved forskellige interviewmetoder.

Kilde: Adapteret fra lektor Jan Møller Jensen, Syddansk Universitet i artiklen »Spørgeskemaets veje og vildveje«, www.marketcommunity.dk, 2010.

Note: -- = metoden er meget dårlig, - = metoden er dårlig, + = metoden er god, ++ = metoden er meget god.

Markedskort

Trin 1

Kender

Kender ikke

Trin 2

Kender

Kender ikke

Har prøvet

Ikke prøvet

Trin 3 + 4

Kender

Kender ikke

Har prøvet

Ikke prøvet

Foretrækker

Indifferente

Forkaster

Positiv

Indifferente

Negativ

Fig. 10.33 Konstruktion af markedskortet

Beregning af nøgletal til markedskortet

Nøgletal	Forklaring
$\text{Prøveandel} = \frac{\% \text{ prøvet} \times 100}{\% \text{ kender}}$	Respondenter, der har prøvet mærket i forhold til kender mærket.
$\text{Præferencegrad} = \frac{\% \text{ foretrækker} \times 100}{\% \text{ prøvet}}$	Respondenter, der foretrækker mærket i forhold til har prøvet mærket.
$\text{Indifferensgrad} = \frac{\% \text{ indifferente} \times 100}{\% \text{ prøvet}}$	Respondenter, der er indifferente over for mærket i forhold til har prøvet mærket.
$\text{Forkastelsesgrad} = \frac{\% \text{ forkaster} \times 100}{\% \text{ prøvet}}$	Respondenter, der forkaster mærket i forhold til har prøvet mærket.

Fig. 10.34 Beregning af nøgletal til markedskortet.

Skema til store check i butik »X-supermarked«

	Produkt A	Produkt B	Produkt C	Produkt D
Pris pr. forbrugerenhed = 1 stk. (Det er den pakning eller emballage-størrelse, som produktet sælges i)				
Normal pris eller tilbudspris				
Antal stk. (eller antal gram eller milliliter) pr. forbrugerenhed				
Pris pr. stk. (= Pris pr. forbrugerenhed / antal stk. pr. pakning)				
Pris pr. 100 g eller 100 ml (= Pris pr. forbruger- enhed / antal gram (eller milliliter) * 100)				
Facing ¹⁾				
Er produktets placering på hylden synlig?				
Er produktets placering god eller dårlig?				
Er der display eller særudstilling med produktet?				
Andre oplysninger:				

Fig. 10.35 Skema til store check.

Note: Skemaet kan udvides til flere produkter/mærker, hvis det er nødvendigt.

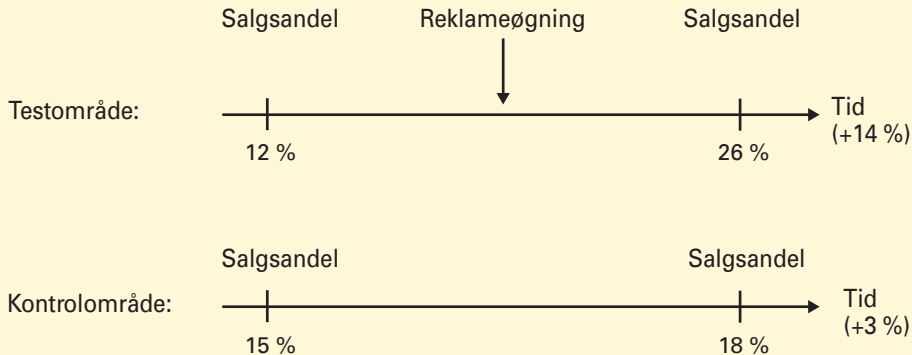
¹⁾ Facing = antal produkter ved siden af hinanden på hylden.

Observation

Fordele	Ulemper
• Man registrerer, hvad der faktisk sker her og nu, og er ikke afhængig af udsagn fra respondenter • Man undgår mange af de systematiske fejl, eller bias, som opstår ved interviews • Visse data kan indsamles meget hurtigere – f.eks. scanner data fra detailforretninger • Ved visse målgrupper, f.eks. børns valg af og leg med legetøj, er det bedre at observere end at interviewe	• Kan kun registrere umiddelbar adfærd og fysiske karakteristika hos respondenter. Ikke motiver, holdninger og intentioner • Det er svært at indsamle data om intim og meget privat adfærd • Observeret adfærd gentages måske ikke fremover. Observation fortæller intet om fremtidig adfærd • Observation kan være en dyr metode, hvis den observerede adfærd sjældent forekommer

Fig. 10.36 Fordele og ulemper ved observation.

Eksperiment med kontrolgruppe

Fig. 10.37 Eksempel på et eksperiment med kontrolgruppe.

Eksperimenter

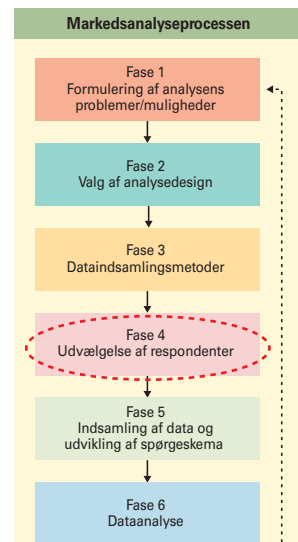
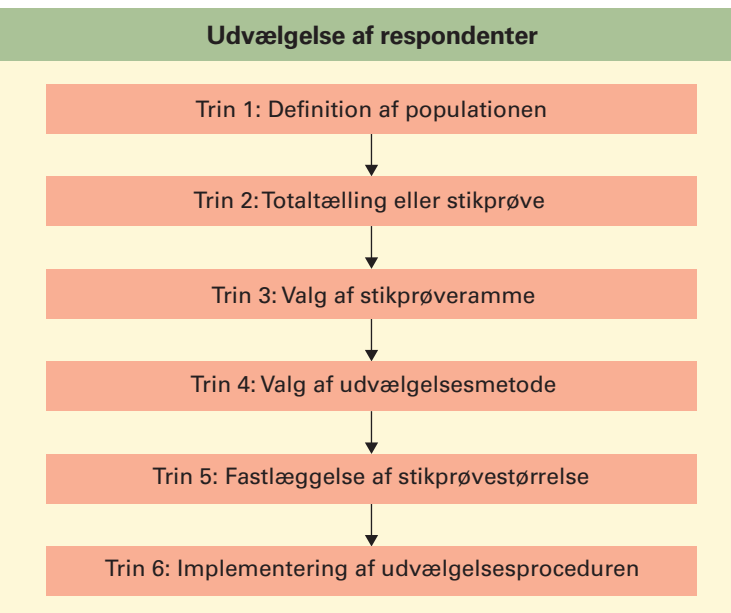
Fordele	Ulemper
• Den eneste dataindsamlingsmetode, som kan påvise <i>kausale</i> sammenhænge • Testmarketing kan frembringe gode estimater for salg og købsadfærd ved lancering af nye produkter	• Er relativt dyre at gennemføre • Er tidskrævende • Afslører planer over for konkurrenterne • Svært at finde gode testmarkeder ved testmarketing • Svært at kontrollere validiteten i eksperimenter

Fig. 10.38 Fordele og ulemper ved eksperimenter.

Som ovenstående figur indikerer, anvendes eksperimenter ikke så ofte som interviews og observation i praktisk markedsanalyse. Men større virksomheder, der har anvendt mange ressourcer på udvikling af nye mærkevarer, anvender dog ofte testmarketing i forbindelse med lanceringen af de nye produkter for at begrænse risikoen for fiasko ved den endelige lancering.

8. Fase 4: Udvælgelse af respondenter

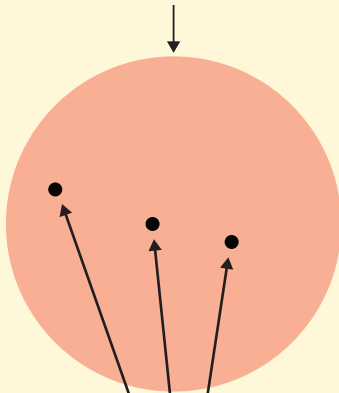
Når valg af dataindsamlingsmetode er foretaget, vil det næste skridt iflg. fig. 10.3 side 239, være at få fastlagt, hvorledes man skal udvælge de respondenter, som skal medvirke i analysen. I fastlæggelsen af en procedure for udvælgelse af respondenter, som skal medvirke i analysen, bør følgende elementer indgå, jf. fig. 10.39 nedenfor.

Fig. 10.39 Procedure for udvælgelse af respondenter.

Population og stikprøve

Population på 449.000 familier i Danmark, som ejer en hund.

Stikprøve på 2.000 familier, som ejer en hund

Fig. 10.40 Population og stikprøve.

Udvælgelsesmetoder	
Tilfældig udvælgelse	Bevidst udvælgelse
• Simpel tilfældig udvælgelse • Systematisk tilfældig udvælgelse • Stratificeret tilfældig udvælgelse • Klyngeudvælgelse	• Bekvemmelighedsudvælgelse • Vurderingsudvælgelse • Kvoteudvælgelse • Snowball udvælgelse

Fig. 10.41 Oversigt over udvælgelsesmetoder.

Stratificeret tilfældig udvælgelse			
Population			Stikprøve
Alder:	Antal:	Andel i procent:	Antal:
18-25	1.800	18	90
26-35	2.200	22	110
36-45	2.100	21	105
46-55	2.000	20	100
56-	1.900	19	95
Total	10.000	100	500

Fig. 10.42 Proportional allokering i forbindelse med stratificeret tilfældig udvælgelse.

Tilfældig udvælgelse

Fordele	Ulemper
• Det er muligt at overføre stikprøvens resultater på populationen, da der er tale om repræsentative stikprøver • Usikkerhed og tilfældige fejl kan beregnes statistisk	• Tidskrævende og dyrt at fremskaffe stikprøverammer • I praksis er det oftest vanskeligt at skaffe stikprøverammer, som muliggør tilfældig udvælgelse

Fig. 10.43 Fordele og ulemper ved tilfældig udvælgelse.

Kvoteudvælgelse				
Population			Stikprøve	
Skoleklasser	Antal elever i grupperne	Antal elever (% af total)	Antal elever i stikprøven	Antal elever (% af total stikprøve)
HG-1	250	29	58	29
HG-2	145	17	34	17
HHX-1	150	17	34	17
HHX-2	180	21	42	21
HHX-3	140	16	32	16
Total	865	100	200	100

Fig. 10.44 Eksempel vedrørende kvoteudvælgelse med en stikprøve på 200 elever.

Bevidst udvælgelse

Fordele	Ulemper
• Omkostninger forbundet med udvælgelse af respondenter er normalt lavere end ved tilfældig udvælgelse • Metoderne er relativt hurtige at gennemføre • Ved omhyggelig planlægning kan de formodes at være relativt repræsentative	• Resultater kan kun betegnes som indikative, ikke definitive • Ingen mulighed for statistiske beregninger af usikkerhed • Umuligt at demonstrere, hvorvidt stikprøven er repræsentativ for populationen • Metoderne er baseret på markedsanalytikerens evne til at vurdere, om udvælgelsen er foregået på de rigtige præmisser

Fig. 10.45 Fordele og ulemper ved bevidst udvælgelse.

Stikprøvestørrelse

Fig. 10.46 Faktorer, som påvirker stikprøvestørrelsen.

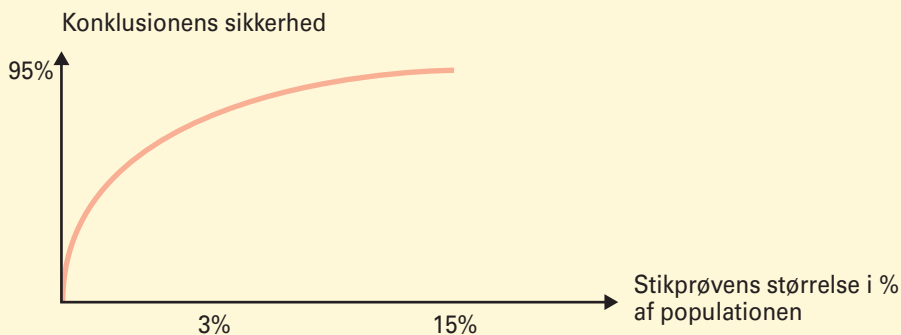

Fig. 10.47 Sammenhæng mellem stikprøvens størrelse og sikkerhed.

8.5.1 Stikprøveusikkerhed

Nedenfor er det illustreret, hvordan man kan beregne stikprøvesikkerhed ved *simpel tilfældig udvælgelse*. Det vil føre for vidt at vise de meget komplicerede formler for sådanne beregninger ved alle former for tilfældig udvælgelse.

Vi vil behandle to typer undersøgelsesresultater: gennemsnit ($\bar{x}$) og andele (p). En undersøgelse kan have som formål at beregne nogle gennemsnit for populationen, f.eks. det gennemsnitlige forbrug af et bestemt produkt. Det kan også være undersøgelsens formål at anslå nogle andele (procentdele), som f.eks. hvor mange % af populationen, der kender vort produkt. Hvis man forestiller sig, at man udtog en række stikprøver og for hver stikprøve udregnede det søgte gennemsnit eller den søgte andel, ville disse forskellige stikprøveresultater med tilnærmelse være normalfordelte omkring populationens sande værdier.

Resultatet af en stikprøve vil derfor være en normalfordelt variabel. Når man taler om sikkerhed er *konfidensintervaller* et vigtigt begreb. Som tidligere nævnt er et *konfidensinterval* et udsagn om, hvor sikker man er på, at et stikprøveresultat svarer til den sande værdi. I fig. 10.48 nedenfor er normalfordelingen vist med tre forskellige konfidensintervaller.

Normalfordelingen af konfidensintervaller

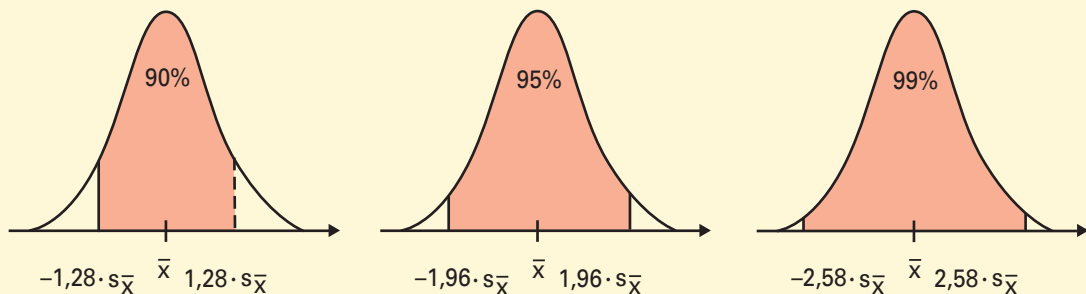
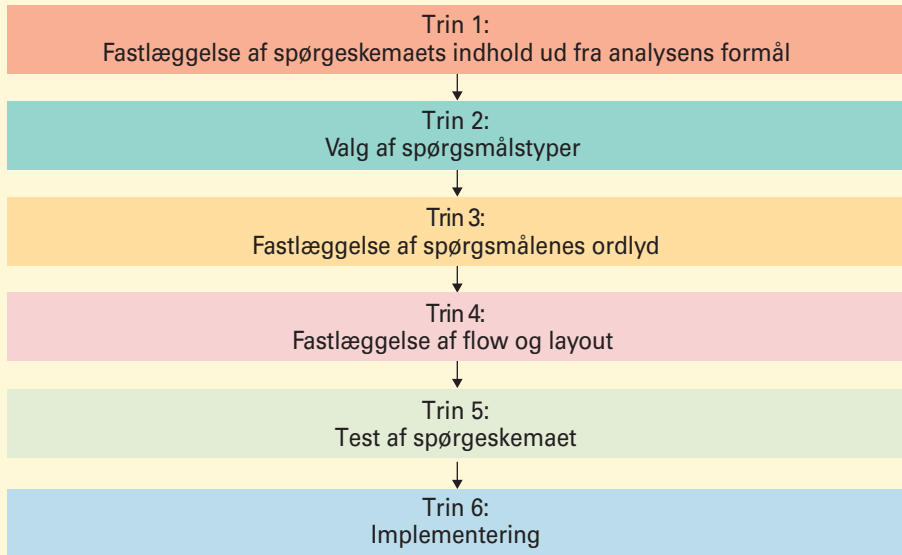

Fig. 10.48 Bredden af 3 forskellige konfidensintervaller.

Udvikling af spørgeskema

Fig. 10.49 Udvikling af spørgeskema.

Måleskalaer

Skala	Beskrivelse	Eksempel
Nominalskala	Anvendes til at identificere og kategorisere personer, objekter eller lignende. Skalaen angiver f.eks. ikke, om noget er større eller bedre end andet.	»Angiv Deres køn«: ☐ Kvinde ☐ Mand »Hvilke kaffemærker kender De?« ☐ Merrild ☐ Gevalia ☐ Karat
Ordinalskala	Denne skala angiver end-videre, om noget er større eller bedre end andet. Men skalaen fortæller ikke, hvor meget noget f.eks. er bedre end andet. Anvendes til prioritering eller rangordning.	»Med tallene 1, 2 og 3 (hvor 3 er højeste prioritet) bedes De angive, hvilket cykelmærke De foretrækker?«: ☐ Centurion ☐ Kildemoes ☐ Everton
Intervalskala	Denne skala kan også måle den nøjagtige afstand mellem nogle svaralternativer. Intervalskalaen gør det dog ikke muligt at bestemme, om »Meget tilfreds« er dobbelt så meget som »Meget utilfreds«.	»Angiv i hvilken grad De er tilfreds med Deres cykel – sæt kun et kryds«: ☐ Meget tilfreds ☐ Tilfreds ☐ Hverken – eller ☐ Utilfreds ☐ Meget utilfreds
Ratioskala	Modsat intervalskalaen, har <i>ratioskalaen</i> et fast nulpunkt, hvilket gør det muligt at afgøre, om man f.eks. tjener dobbelt så meget som en person, man sammenligner sig med.	»Hvad er Deres årlige indkomst før skat?«: ☐ 0-100.000 kr. ☐ 100.001-200.000 kr. ☐ >200.000 kr.

Fig. 10.50 Oversigt over måleskalaer.

Skalaspørgsmål

Skala	Beskrivelse	Eksempel
Likert skala	Respondenten præsenteres for en række udsagn, og indikerer på en skala, om han/hun er enig eller uenig	»Små banker giver generelt bedre service end store banker«: ☐ Meget uenig ☐ Uenig ☐ Hverken enig eller uenig ☐ Enig ☐ Meget enig
Semantisk differential-skala	Markedsanalytikeren udvælger en række ord, som er direkte modsætninger. Respondenten markerer herefter sin holdning på en skala. Når alle svar er talt sammen, kan man lave en profil af gennemsnittene for alle respondents svar.	»Kilroy Travel er«: 1 2 3 4 5 Stor— — — — —Lille Moderne— — — — —Gammeldags Billig— — — — —Dyr
»Importance« skala	Denne skalatype anvendes, når markedsanalytikeren vil have respondenten til at angive vigtigheden af f.eks. et element i marketingmixet.	»Ved valg af flyselskab er prisen«: ☐ Meget vigtig ☐ Vigtig ☐ Hverken eller ☐ Mindre vigtig ☐ Slet ikke vigtig
»Rating« skala	Ved at anvende denne skala får man respondenten til at vurdere en ydelse eller et element i marketing-mixet.	»Kilroy Travels service i forbindelse med bestilling af flyrejser er«: ☐ Meget god ☐ God ☐ Hverken eller ☐ Dårlig ☐ Meget dårlig
Købsintentions skala	Denne skala beskriver respondentens intentioner om at købe et produkt.	»Hvis flyrejsen kunne bestilles over Internettet, så ville jeg«: ☐ Helt sikkert købe ☐ Sandsynligvis købe ☐ Ved ikke ☐ Sandsynligvis ikke købe ☐ Bestemt ikke købe

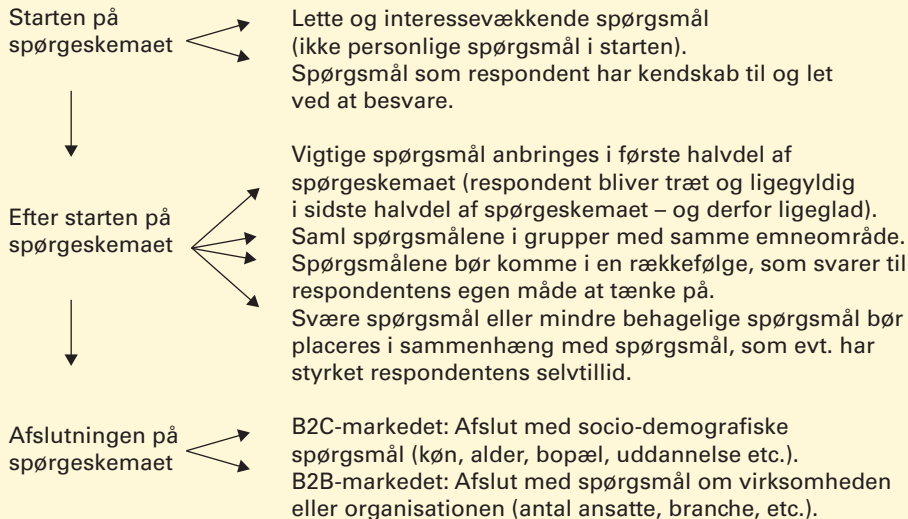
Fig. 10.51 Eksempler på skalaspørgsmål.

Dårligt formulerede spørgsmål

Dårligt formulerede spørgsmål	Forklaring
»Lytter du til dansk popmusik – og køber du CD-plader med dansk popmusik?«	Der stilles to spørgsmål i et, hvilket er svært at håndtere, hvis der f.eks. er tale om lukkede spørgsmål.
»Hvilke dagligvarer købte du på din sidste indkøbstur«	Spørgsmålet er uklart, idet det ikke er præcist angivet hvad dagligvarer er.
»Hvor mange gange har du kørt med toget?«	Spørgsmålet er upræcist, idet det ikke er angivet, hvilken tidsperiode spørgsmålet omhandler
»Synes du ikke, at rygning er usundt«	Spørgsmål af denne type er <i>ledende</i> , og vil her typisk blive besvaret med ja.

Fig. 10.52 Eksempler på dårligt formulerede spørgsmål.

Rækkefølge og flow i spørgeskemaet

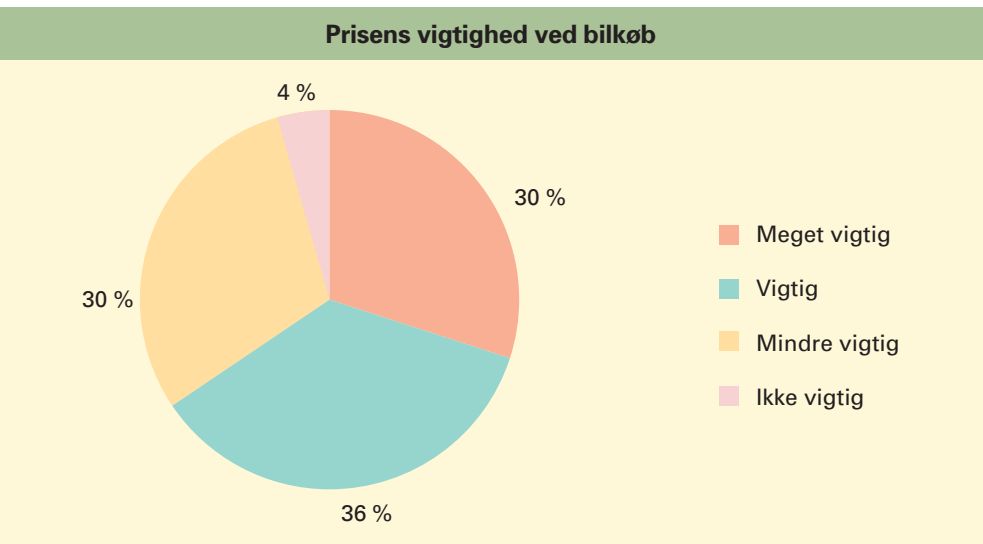
Fig. 10.53 Flow i spørgeskemaet.

Enkelttabel		
Vigtighed – pris	Antal	Procent
Meget vigtig	21	30 %
Vigtig	25	36 %
Mindre vigtig	21	30 %
Ikke vigtig	3	4 %
Total	70	100 %

Fig. 10.54 Eksempel på en *enkelttabel* med svar på spørgsmålet: »Hvor vigtig er pris i forbindelse med køb af bil?«.

Sådanne tabeller kan med fordel konstrueres for alle svar i et spørgeskema, og markedsanalytikeren kan herefter afgøre, hvilke der er relevante at tage med i den endelige analyserapport.

Denne enkelttabel kan også vises som et lagkagediagram, jf. fig. 10.55 nedenfor.

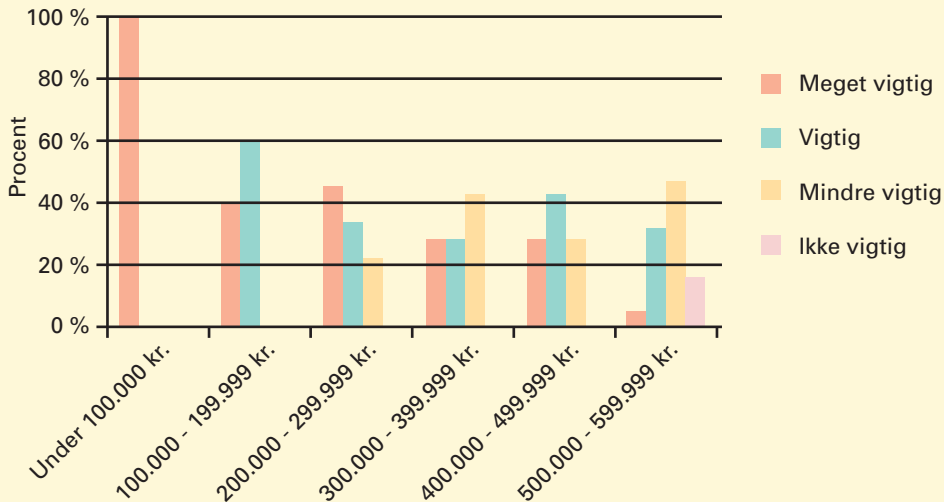
Fig. 10.55 Eksempel på lagkagediagram.

Krydstabel over prisens vigtighed og indkomst

	Prisens vigtighed ved bilkøb – %				
Personlig indkomst før skat	Meget vigtig	Vigtig	Mindre vigtig	Ikke vigtig	Total
Under 100.000 kr.	100	0	0	0	100
100.000-199.999 kr.	40	60	0	0	100
200.000-299.999 kr.	44	33	22	0	100
300.000-399.999 kr.	29	29	43	0	100
400.000-499.999 kr.	29	43	29	0	100
500.000 kr. og derover	5	32	47	16	100

Fig. 10.56 Eksempel på krydstabel.

Prisens vigtighed og indkomst

Fig. 10.57 Eksempel på grafisk fremstilling af krydstabel.

Analyserapport	
Rapportens struktur	Indhold
Titelside	• Skal med en overskrift fortælle om rapportens indhold • Navn på opdragsgiver • Navn på den virksomhed, eller de personer, der har lavet markedsanalysen • Tidsperiode for undersøgelsens gennemførelse
Indholdsfortegnelse	• Skal give læseren et hurtigt overblik over de enkelte delafsnit i rapporten
»Executive summary« – sammendrag	• Et kort sammendrag af rapporten indeholdende nødvendig baggrunds-information om analysens formål og de vigtigste resultater og konklusioner
Indledning	• Markedsanalysens problemstilling, med angivelse af problemformuleringen
Hovedafsnit	• Valg af analysedesign • Valg af dataindsamlingsmetode • Instruktion af interviewere • Metode til udvælgelse af respondenter (stikprøve) • Praktisk dataindsamling • Dataanalyse i forhold til problemstillingen i form af resultater og tabeller
Konklusion og evt. anbefaling	• Præcis og sammenfattende konklusion på markedsanalysens hovedspørgsmål • Evt. anbefalinger vedrørende fremtidige tiltag
Bilag	• Spørgeskema og andre dataindsamlingsinstrumenter • Komplicerede tabeller og dataopstillinger

Fig. 10.58 Forslag til struktur i en analyserapport.